

RICHARD ADAMS (1920-2016) este un scriitor englez celebru pentru cărțile sale pentru copii. A studiat istoria modernă și a luptat în cel de-al Doilea Război Mondial. A lucrat de-a lungul vremii pentru Ministerul britanic al Mediului, a fost președintele Societății Regale pentru Prevenirea Cruzimii asupra Animalelor și a fost invitat să predea la University of Florida și la Hollins University din Virginia.

În 1972, după ce manuscrisul a fost respins de mai mulți editori, *Watership Down* a văzut în cele din urmă lumina tipărirului, devenind una dintre cele mai bine vândute cărți pentru copii din toate timpurile. Romanul i-a adus autorului Medalia Carnegie și The Guardian Children's Fiction Prize. *Watership Down* a fost ecranizat în 1978, iar în perioada 1999-2001 a stat la baza unui serial TV animat, ca în 2018 să revină în atenția publicului larg printr-o miniserie Netflix.

În 1996, Richard Adams a publicat *Tales from Watership Down*, un volum de povestiri plasat în același univers de-acum legendar. A mai scris și *Shardik* (1974), *The Plague Dogs* (1977), *The Girl in a Swing* (1980) și *Maia* (1984).

RICHARD ADAMS

WATERSHIP DOWN

roman

Traducere din limba engleză
de Dana-Ligia Ilin

titlu în română: *Watership Down* • ISBN 978-606-588-001-1
GRADINI PRAZNA
în locuri ambițioase și cibernetice
celor români interesați - și nu singura sa cultură și
+40-1158-800-879-1000
în locuri ambițioase și cibernetice

youngart

Cuprins

| | |
|----------------------|----|
| Nota autorului | 9 |
| Mulțumiri | 11 |
| Introducere | 15 |

PARTEA ÎNTÂI • Călătoria

| | |
|---|-----|
| Scândura | 23 |
| Iepurele-șef | 29 |
| Hotărârea lui Alună | 35 |
| Plecarea | 39 |
| În pădure | 45 |
| Povestea binecuvântării lui El-ahrairah | 50 |
| <i>Lendri</i> și râul | 54 |
| Traversarea | 58 |
| Corbul și câmpul de bob | 66 |
| Șoseaua și islazul | 72 |
| Clipe grele | 83 |
| Străinul de pe câmp | 88 |
| Ospitalitate | 103 |
| „Copaci în noiembrie“ | 113 |
| Povestea cu lăptucile împăratului | 129 |
| Buruiană-de-argint | 137 |
| Sârma scânteietoare | 144 |

| | |
|--|-----|
| Watership Down | 163 |
| Spaima din întuneric | 172 |
| Un fagure și-un șoarece | 184 |
| „L-ar face pe El-ahraig să plângă“ | 197 |
| Povestea procesului lui El-ahraig | 210 |
| Kehaar | 230 |
| Ferma Nuthanger | 251 |
| Incursiunea | 261 |
| Cinci în lumea de dincolo | 284 |
| „Nu-ți poți închipui dacă n-ai fost acolo“ | 289 |
| La poalele dealului | 304 |
| Întoarcerea și plecarea | 315 |

PARTEA A TREIA • Efrafă

| | |
|---|-----|
| O nouă călătorie | 327 |
| Povestea cu El-ahraig și Iepurele cel Negru din Inlé | 335 |
| Dincolo de drumul de fier | 352 |
| Râul cel mare | 362 |
| Generalul Jaleș | 377 |
| Tatonarea | 388 |
| Se apropiе furtuna | 410 |
| Furtuna tot mai amenințătoare | 416 |
| Furtuna se dezlănțuie | 430 |

PARTEA A PATRA • Alună-rah

| | |
|---|-----|
| Podurile | 453 |
| Drumul înapoi | 467 |
| Povestea cu Mârpărjoală Hauhau și Spiridușul Javralete | 482 |
| Vești la asfințit | 498 |
| Marea patrulă | 506 |
| O solie de la El-ahraig | 515 |
| Iarăși ferma Nuthanger | 524 |
| Barosanu' nu se dă bătut | 531 |
| Cerul atârnat | 540 |
| <i>Dea ex machina</i> | 552 |
| Alună se întoarce acasă | 558 |
| Și ultimul | 563 |
| <i>Epilog</i> | 573 |
| <i>Glosar de termeni din iepureană</i> | 577 |

1.

Scândura

CORIFEUL: De ce te vaieti? Ce stai îngrozită astfel?

CASANDRA: Din sală simt un iz de sânge și măcel.

CORIFEUL: Miroase-a jertfe din altare sfinte.

CASANDRA: E abur ce mai răsuflă din morminte.

Eschil, *Agamemnon*¹

Trecuse vremea primulelor. Spre marginea pădurii, unde se răreau copacii și terenul se înclina către un gard părăginit și către șanțul plin cu rugi de mure de dincolo de el, se mai arătau doar câteva petice veștede, de un galben-șters, printre buruienile-câinești și rădăcinile de stejari. De cealaltă parte a gardului, în susul câmpului, erau numeroase vizuini de iepure². Pe alocuri iarba dispăruse și peste tot erau grămajoare de căcăreze uscate, prin care mai putea să răzbătă doar pipirigul. La vreo sută de metri, la poalele coastei, era pârâul, lat de cel mult un metru, pe jumătate sugrumat de floare-broștească, izma-broaștei și bobornic albastru. Drumul de țară trecea peste un podet,

¹ În *Tragicii greci. Antologie*, trad. de G. Murau, ESPLA, București, 1958 (n. tr.).

² În original, *rabbit*, iepure care poate fi domesticit, spre deosebire de *hare*, care trăiește doar în sălbăticie. În tot cuprinsul cărții, „iepure“ se referă la *rabbit*, iar „iepure de câmp“ se referă la *hare* (n. tr.).

din cărămidă și suia pe coasta din față, către o poartă cu cinci drugi din gardul de mărăcini. Dincolo de poartă începea cărăruia.

Era luna mai, asfințitul umpluse cerul de nori roșietici și mai era o jumătate de ceas până la lăsarea întunericului. Coasta cu pământ uscat era plină de iepuri – unii ronțăiau iarba puțină din apropierea vizuinii lor, alții, ceva mai departe, căutau păpădii ori vreo ciuboțica-cucului scăpată din vedere de ceilalți. Din când în când, câte unul se ridică pe lăbuțele din spate pe un mușuroi de furnici și privea în jur, cu urechile ciulite și nasul în vânt. Dar o mierlă care cânta netulburată la poalele pădurii stătea mărturie că nu era nimic primejdios acolo, iar în partea cealaltă, de-a lungul pârâului, se vedea totul ca-n palmă și era pustiu și liniște. Sălașul nu era pândit de nicio primejdie.

Pe creasta coastei, la câțiva pași de cireșul sălbatic în care cânta mierla, erau câteva vizuini ascunse aproape cu totul de rugi. În penumbra verzuie, la gura uneia dintre vizuini ședeau doi iepuri. Unul s-a încumetat în cele din urmă să iasă, s-a furișat la adăpostul rugilor până la sănț și a ajuns în câmp. După câteva clipe, celălalt l-a urmat.

Primul iepure s-a oprit într-un loc însorit și și-a scărinat urechea cu mișcări iuți ale labei din spate. Cu toate că nu avea decât un an și încă nu era împlinit, nu avea înfățișarea aceea hărțuită a majoritatii „mărginașilor“, adică iepurii de rând în primul an de viață, care, neavând nici părinți de viață nobilă și nici mărime ori putere ieșită din comun, sunt la cheremul celor mai mari și-și duc și ei zilele cum pot – adesea sub cerul liber – la marginea sălaşului lor. Arăta ca unul care e în stare să-și poarte singur de grijă. Avea un aer isteț și energetic când s-a ridicat în două labe, s-a uitat împrejur și și-a frecat nasul cu labele din față. Când s-a convins că totul e în regulă, și-a lăsat urechile pe spate și s-a apucat să ronțăie iarba.

Însoțitorul lui părea mai puțin sigur pe el. Era mic, cu ochii mari care priveau țintă, și avea un fel de a-și ridica și răsuci capul care vădea nu atât prudență, cât un soi de neliniște necontenită. Nasul i se mișca tot timpul, iar când un bondar a zburat zumzăind către un ciulin înflorit din spatele lui, a tresărit și s-a răsucit atât de speriat, încât doi iepuri din apropiere au dat s-o tulească spre vizuini. Dar cel aflat mai aproape, un iepure cu vârfurile urechilor negre, l-a recunoscut și s-a întors la mâncare.

— A, nu-i decât Cinci, a spus, care sare-n sus când trece-o muscă. Ei, Crușin, ce începusești să-mi spui?

— Cinci? a spus celălalt iepure. De ce-i zice aşa?

— S-au născut cinci pui deodată: el a fost ultimul – și cel mai mic. E de mirare că a scăpat cu viață până acum. Eu aşa zic, că un om cu greu l-ar zări, iar unei vulpi nu-i face trebuință. Și totuși, recunosc că pare a fi în stare să se ferească de bealele.*

Iepurele cel mic s-a apropiat de însoțitorul lui, țupăind pe labele dinapoi, foarte lungi.

— Hai să mergem un pic mai departe, Alună, i-a zis. Știi, e ceva ciudat cu vizuina în seara asta, dar nu pot să spun ce anume. Ce-ar fi să mergem până la pârâu?

— Bine, a fost de acord Alună. Și găsește-mi o ciuboțica-cucului. Ești cel mai șicnit la asta.

Și-a luat-o înainte pe coastă, cu umbra întinsă în urma lui prin iarbă. Au ajuns la pârâu și s-au pus pe ronțăit și pe scociorât pe lângă sănțurile lăsate de roți pe drum.

*Iepurii pot să numere până la patru. Ce trece de patru este *Hraig* – „o multime“ sau „o mie“. Astfel, prin *U Hraig* – „Cei o mie“ – îi desemnează colectiv pe dușmanii iepurilor (sau *elil*, cum le zic ei): vulpea, hermina, nevăstuica, pisica, bufnița, omul etc. Probabil că au fost mai mult de cinci pui când s-a născut Cinci, însă numele său, *Hraigoo*, înseamnă „Micul o mie“ – cel mai mic dintre ei sau, cum se mai zice, prâslea (n. a.).

N-a trecut mult până când Cinci a găsit ce căutau. Ciuboțica-cucului e o delicatesă pentru iepuri și se știe că pe la sfârșitul lunii mai e foarte rară prin preajma unui sălaş de iepuri, cât de mic ar fi el. Cea pe care o găsise nu înflorise încă, iar frunzele lipite de pământ erau aproape ascunse de firele lungi de iarba. Tocmai se apucaseră să ronțăie, când doi iepuri mari au venit în fugă de dincolo de vadul prin care treceau vitele.

— Ciuboțica-cucului? a zis unul. Foarte bine – lăsați-o în seama noastră. Hai, valea, a adăugat, văzându-l pe Cinci că se codește. N-ai auzit ce-am zis?

— Cinci a găsit-o, Inișor, a spus Alună.

— Iar noi o să-o-nfulecăm, i-a întors-o Inișor. Ciuboțica-cucului e pentru *Owsla** – nu știi asta? Dacă nu știi, te învățăm noi pe loc.

Cinci plecase deja. Alună l-a ajuns din urmă lângă podeț.

— M-am saturat până peste cap, a zis. Mereu aceeași poveste. „Fii atent la ghearele mele, eu mănânc ciuboțica-cucului.“ „Fii atent la dinții mei, eu mă aşez în vizina asta.“ Pe cinstea mea, dacă ajung vreodată în *Owsla*, o să mă port cum se cuvine cu mărginașii.

— Tu măcar tragi nădejde să ajungi într-o zi în *Owsla*, a răspuns Cinci. E clar că o să te mai împlinești, lucru care mie n-o să mi se-ntâmplesc.

— Doar nu crezi că o să te las de izbeliște! a zis Alună. Dar îți spun drept că uneori îmi vine să plec din sălaşul

* Aproape toate sălașurile au *Owsla*, o formațiune alcătuită din iepuri puternici sau isteți – în vîrstă de doi ani sau mai mult – care stau în jurul iepurelui-suf și al iepuroaicei lui și-și exercită autoritatea. *Owsla* sunt de multe feluri. Într-un sălaş, *Owsla* poate fi clica unei căpetenii; în altul poate fi alcătuită în mare parte din iepuri îscusiți la patrulare și la prădarea grădinilor. Uneori își poate afla loc în ea un bun povestitor; sau un iepure vizionar ori cu multă intuiție. În acel moment, în sălaşul de la Sandleford, *Owsla* avea caracter mai degrabă militar (chiar dacă, aşa cum vom vedea mai încolo, nu chiar atât de militar ca altele) (n. a.).

ăsta. Hai mai bine să lăsăm asta acum și să ne bucurăm de însurare. Știi ce? Hai să trecem părâul. Dincolo sunt mai puțini iepuri și avem un pic de liniște. Sau poate simți că-i cu primejdie?

Era clar, după felul în care întrebăse, că-l vedea pe Cinci mai priceput decât el în a simți pericolul, iar Cinci i-a răspuns că și cum acest lucru era de la sine înțeles.

— Nu, e în ordine. Dacă simt vreo primejdie, îți spun. Dar nu o primejdie anume simt în jur. E... Of, nu știu... Ceva apăsatator, ca și cum să arapă furtuna. Nu pot spune ce, însă mă neliniștește. O să vin cu tine, totuși.

Au trecut în fugă șanțul. Iarba era umedă și grasă lângă părâul, aşa că și-au croit drum în sus pe coastă, în căutarea unui loc mai uscat. O parte a coastei era în umbră, căci soarele cobora în fața lor, dar Alună voia un loc cald, însorit, aşa că au înaintat până aproape de potecă. Mai aveau puțin până la poartă, când Alună s-a oprit, cu ochii ațintiți.

— Cinci, ce-i asta? Uite!

Ceva mai departe în față terenul fusese răscolit de curând. În iarba zăceau două movile de pământ. Stâlpi groși, duhnind a creozot și a vopsea, se înălțau până în vîrful gardului viu, iar scândura pe care o susțineau arunca o umbră lungă peste câmp. Lângă un stâlp zăceau un ciorcan și niște cuie.

Cei doi iepuri s-au apropiat în salturi și s-au ghemuit într-o tufă de urzici din spatele scândurii, încrețindu-și nasul la miroslul unui muc de țigară stins undeva prin iarba. Dintr-o dată, Cinci s-a cutremurat și s-a făcut una cu pământul.

— Vai, Alună! De-aici vine! Știi acum: ceva foarte rău! Un lucru îngrozitor, care se tot apropie.

— Ce fel de lucru? Ce vrei să spui? Parcă ziceai că nu ne paște nicio primejdie!

— Nu stiu ce-i, a spus Cinci, copleșit de mâhnire. Nu-i nicio primejdie aici, deocamdată. Dar vine – vine. Vai, Alună, uite! Câmpul! E plin de sânge!

— Nu-i decât lumina asfințitului, prostuțule. Zău acumă, Cinci, nu mai vorbi aşa, că mă sperii!

Cinci şedea pitit între urzici, tremurând și plângând, în vreme ce Alună încerca să-l liniștească și să afle ce anume îl copleșise brusc. Dacă era îngrozit, de ce nu fugea să se adăpostească, aşa cum ar fi făcut orice iepure cu scaun la cap? Însă Cinci nu putea să explice și nu făcea decât să se tulbure și mai tare. În cele din urmă, Alună a zis:

— Cinci, nu poți să stai aici și să tot plângi. Si apoi, se întunecă. Hai mai bine să ne întoarcem la vizuină.

— Să ne întoarcem la vizuină? s-a smiorcăit Cinci. O să vină și acolo – să nu crezi că n-o să vină. Ascultă-mă, câmpul e plin de sânge...

— Gata, a făcut Alună, hotărât. Lasă că am eu grija de tine. Oricare-ar fi necazul, e vremea să ne întoarcem.

Și au luat-o la fugă pe câmp și peste pârâu, pe la vadul vitelor. Aici a fost oarece zăbavă, întrucât Cinci – învăluit de seara de vară liniștită – își pierduse puterile și aproape că încremenise de frică. Alună a izbutit, în cele din urmă, să-l ducă înapoi la sănătate, dar la început Cinci s-a împotravit să intre în vizuină și aproape că a trebuit să fie împins în jos, prin deschizătură.

Soarele a lunecat dincolo de coastă. Vântul s-a făcut mai rece, au căzut câțiva stropi de ploaie, iar înainte să se împlinească un ceas s-a lăsat întunericul. De pe cer pierise orice urmă de culoare: și, chiar dacă scândura cea mare de la poartă scârțâia un pic în vântul nopții (ca și cum ar fi ținut mortiș să arate că n-a pierit în beznă, ci e tot acolo unde fusese înfiptă), nu era niciun trecător care să

Iepurele-șef

citească literele ascuțite, crude ce despicau ca niște cuțite negre față ei albă. Ele ziceau așa:

PE ACEASTĂ PROPRIETATE CU AMPLASARE
IDEALĂ, ȘASE ACRI DE TEREN DE CONSTRUCȚIE
EXCELENȚĂ, VOR FI CONSTRUITE LOCUINȚE MODERNE
DE CEA MAI BUNĂ CALITATE DE CĂTRE SUTCH AND
MARTIN, LIMITED, DIN NEWBURY, BERKS¹.

2.

Iepurele-șef

Oacheșul cărmuitor măreț se arăta,
Ca groasa ceață-n noapte, alene se mișcă,
Nu sta pe loc, nici nu mergea.

Henry Vaughan, *The World*

În întunericul și căldura vizuinii, Alună s-a trezit brusc, zvârcolindu-se și izbind cu labele din spate. Era atacat. Nu se simțea iz de dihor ori nevăstuică. Instinctul nu-l îmboldea la goană. Când s-a dezmeticit, și-a dat seama că nu mai era nimeni acolo în afară de Cinci, care se cățărase pe el: își infipsese ghearele și se încleștase ca un iepure îngrozit care încearcă să se cățăre pe un gard de sărmă.

— Cinci! Cinci, trezește-te, tontule! Sunt Alună. O să mă rânești. Trezește-te!

¹ Comitatul Berkshire (n. tr.).

L-a dat jos de pe el și l-a ținut bine. Cinci s-a zbătut, apoi s-a trezit.

— Vai, Alună! Am avut un vis. A fost cumplit. Se făcea că ești și tu acolo. Ședeam pe apă, pluteam pe un râu mare și adânc, și apoi mi-am dat seama că suntem pe o scândură – ca aceea de pe câmp – albă și cu dungi negre. Mai erau acolo și alți iepuri și iepuroaice. Dar când m-am uitat în jos am văzut că scândura-i făcută din oase și sărmă; și am țipat și tu ai zis „Înotați – toată lumea să înoate“; și apoi te căutam peste tot și încercam să te scot dintr-o gaură din mal. Te-am găsit, dar ai zis „Iepurele-șef trebuie să meargă singur“ și ai plutit printr-un tunel întunecat plin cu apă.

— În orice caz, mi-ai bumbăcăit coastele. Tunel cu apă, auzi la el! Ce aiureli! Acum putem să ne culcăm la loc?

— Alună, primejdia, lucrul cel rău. N-a plecat. E aici – ne împresoară. Nu-mi spune să uit de ea și să mă culc. Trebuie să plecăm până nu-i prea târziu.

— Să plecăm? De aici, vrei să zici? Din vizuină?

— Da. Cât mai repede. Indiferent unde.

— Doar tu și cu mine?

— Nu, cu toții.

— Tot sălașul? Nu fi prostut. N-o să vină nimeni. Vor zice că ți-ai pierdut mintile.

— Atunci lucrul cel rău o să-i prindă aici. Trebuie să mă ascultă, Alună. Crede-mă, ceva foarte rău se apropie de noi și trebuie să plecăm.

— Păi, atunci zic să mergem mai bine la iepurele-șef și să-i spui *lui* toate astea. Ori o să încerc eu. Dar n-aș prea crede c-o să-i placă ideea.

Alună a luat-o înainte în jos, pe coastă, până la desărul de rugi. Nu voia să-i dea crezare lui Cinci, dar se și temea să nu-l credă.

Era puțin după *ni-Frith*, adică amiaza. Toți cei din sălaș erau sub pământ, cei mai mulți dormind. Alună și cu Cinci au mers un pic la suprafață, apoi au pătruns într-o gaură mare dintr-o zonă cu nisip, au coborât tot mai mult prin tuneluri, până ce au ajuns la aproape zece metri sub pădure, printre rădăcinile unui stejar. Aici au fost opriți de un iepure mare și vâjos; făcea parte din *Owsla*. Avea în creștet un smoc ciudat de blană, stufoasă, care îi dădea o înfățișare neobișnuită, ca și cum ar fi purtat un soi de șapcă. Astă ii adusese numele de *Thlayli*, care înseamnă „cap îmblănit“, dar i se spunea *Barosanu*.

— Alună? a zis el, adulmecând în lumina foarte slabă dintre rădăcinile copacului. Ești Alună, nu? Ce faci aici? Și încă la ora asta?

Nu i-a dat nicio atenție lui Cinci, care aștepta la câțiva pași, în tunel.

— Vrem să vorbim cu iepurele-șef, a zis Alună. E ceva important, *Barosane*. Poți să ne-ajuți?

— Să ne ajuți? a făcut *Barosanu*. Vrea și *el* să-i vorbească?

— Da, trebuie. Crede-mă, *Barosane*. Doar nu-mi stă în fire să vin și să cer aşa ceva, nu? Când am mai vrut eu să vorbesc cu iepurele-șef?

— Păi, am să-ți fac acest hatâr, Alună, cu toate că probabil o să-ncasez o săpuneală zdravănă. O să-i spun că te știu chibzuit. Ar trebui să te cunoască și el, firește, dar a început să-mbătrânească. Așteaptă aici, rogu-te.

Barosanu a înaintat prin galerie și s-a oprit la intrarea într-o vizuină mare. După ce a mormăit ceva de neînțeles pentru Alună, a fost chemat înăuntru. Cei doi iepuri au așteptat în liniștea întreruptă doar de foiala lui Cinci.

Numele și titlul iepurelui-șef erau *Threarah*, însemnând „*Stăpânul Scoruș*“. De fapt, i se spunea întotdeauna

„Threarahul“ – poate pentru că se nimerise să fie în preajma sălașului doar un *threarah*, adică scoruș, de la care își luase numele. Își câștigase poziția nu numai prin forța din tinerețe, ci și prin cumpătare și un soi de calm și detașare, foarte diferit de comportamentul impulsiv al celor mai mulți iepuri. Toată lumea știa că niciodată nu-l speriau zvonurile sau pericolele. Rezistase cu calm – unii ar spune chiar „cu răceală“ – în vremea cumplitei epidemii de mixomatoză, izgonind fără milă orice iepure care părea bolnav. Se împotrivise oricărei idei de băjenie și impusese o izolare totală a sălașului, ferindu-l fără doar și poate de pieire. Tot el îi venise de hac cândva unei hermine care le dădea mult de furcă, atrăgând-o printre cuștile de fazani și, astfel (punându-și în joc viața), în bătaia puștii unui paznic. Acum, aşa cum zisese Barosanu', începea să îmbătrânească, însă mintea îi era încă destul de limpede. Când Alună și cu Cinci fură aduși în fața lui, îi întâmpină plin de bunăvoiță. Cei din *Owsla*, precum Inișor, puteau să amenințe și să asuprească. Threarahul n-avea nevoie s-o facă.

— A, Nucă. Ești Nucă, aşa-i?

— Alună.

— Desigur, Alună. Ce frumos din partea ta c-ai venit să mă vezi! Am cunoscut-o bine pe mama ta. Si prietenul tău...

— Fratele meu.

— Fratele tău, a făcut Threarahul, având în glas un strop de „Să nu care cumva să mă mai corectezi“. Vă rog, așezati-vă. Vreți niște salată?

Salata iepurelui-șef era furată de *Owsla* dintr-o grădină de dincolo de câmp, la vreo opt sute de metri. Alună a luat o bucătică și a ronțăit-o, din politețe. Cinci a refuzat și a sezut deoparte, clipind des și tresăring neliniștit.

— Bun, ce vânt vă aduce pe aici? a zis iepurele-șef. Spuneți-mi cu ce vă pot fi de folos.

— Păi, domnule, a început Alună, șovăielnic, e vorba de fratele meu Cinci, aici de față. Adeseori simte când e ceva rău și am văzut că nu se înșală niciodată. A știut când a venit apa cea mare, toamna trecută, și uneori poate spune unde a fost pus un laț. Iar acum zice că simte o mare primejdie apropiindu-se de sălaș.

— O mare primejdie. Da, înțeleg. Ce lucru supărător! a spus iepurele-șef, arătând oricum, numai supărăt nu. Si despre ce primejdie să fie vorba?

Și-a îndreptat privirea către Cinci.

— Nu știu, a zis acesta. D-dar e rău de tot. Așa de r-rău că... E foarte rău, a încheiat el, jalnic.

Threarahul a așteptat, politicos, preț de câteva clipe, înainte să vorbească din nou:

— Bine, și noi ce-ar trebui să facem oare?

— Să plecăm, a făcut Cinci pe dată. S-o luăm din loc. Cu toții. Acum. Domnule Threarah, trebuie să plecăm cu toții.

Threarahul a rămas iarăși în așteptare. Apoi, cu glas plin de înțelegere, a spus:

— Eu n-am plecat niciodată! Cieri cam mult, pe legea mea. Tu ce părere ai?

— Domnule, a intervenit Alună, fratele meu pur și simplu simte lucrurile astea, dacă mă înțelegeți. Sunt sigur că dumneavoastră puteți hotărî ce e de făcut.

— Ei, tare drăguț din partea ta că spui asta. Așa nădăjduiesc și eu. Dar acum, dragii mei, să ne gândim un pic, bine? E luna mai, nu? Toți au multă treabă, iar cei mai mulți dintre iepuri o duc minunat. Nu-i picior de *elil* pe kilometri întregi de jur împrejur, sau cel puțin aşa am fost înștiințat. Nicio boală, vreme frumoasă. Si vreți să-i spun